

Boekproeverij Oorlog

BOVENBOUW

Lijsters

De boeken binnen het thema oorlog gaan over de ervaringen van mensen en jongeren tijdens oorlogen. De verhalen gaan over moed, overleving, en de menselijke geest.

1

De Hemel van Heivisj

Benny Lindelauf

Leesniveau 3

Grote Lijsters

Vanaf 16 jaar

Overleven

Verlies

Onschuld

“ ‘Fing.’ ‘Ja, mevrouw de directrice?’ ‘Denk je wel eens aan later?’ ‘Later, mevrouw?’ ‘Als je van school gaat.’ Ik haalde mijn schouders op. Meisjes werden dienstbode of hulp in een winkel als ze geluk hadden, maar voor de meesten was er de tricotatefabriek Rosita, waar ondergoed gemaakt werd, en in het ergste geval deed je schoonmaakwerk op het slachthuis. Tot je trouwde en kinderen kreeg. Het Slagschip pakte een mapje van de stapel papier. Tot mijn verbazing zag ik dat het mijn rapporten waren. ‘Je gedrag is goed, je vlijt is goed,’ zei ze. ‘Je haalt goede cijfers. Het enige zwakkere vak is aardrijkskunde.’ Ik knikte. Ik kon uren studeren op een landkaart en dan nog liep alles in mijn hoofd door elkaar. Muulke zei altijd dat het kwam doordat ik zo’n hekel aan verhuizen had. ‘Maar afgezien daarvan,’ vervolgde het Slagschip, ‘ben je een van de besten van je klas.’ Ze liet een korte pauze vallen. ‘Fing.’ ‘Ja, mevrouw?’ ‘Zou je lerares willen worden?’ Ik staarde haar aan. ‘Het is nog niet zeker,’ zei ze. ‘Maar zou je het willen? Mm, ja,’ zei ze toen ze zag dat ik geen stom woord kon uitbrengen. ‘Ik snap dat ik je wellicht een beetje overval. En dat je er even over wil nadenken. We komen er later nog op terug. En Fing...’ ‘Ja, mevrouw?’ ‘We zullen nog even niets zeggen. Tegen niemand. We zullen er even kalm over nadenken.’ Zonder overgang boog ze zich weer over haar papieren. Ze pakte haar vulpen en begon te schrijven. ‘Doe je de deur achter je dicht?’ Buiten gloeiden mijn wangen alsof ik een klap gekregen had. Muulke en Jes, die bij het schoolhek gewacht hadden, kwamen aangerend. ‘Wat moest ze?’ ‘Niks,’ zei ik. ‘Niks?’ zei Muulke verbaasd. ‘Moest je naar de Hemel voor niks?’ ”

Copyright © 2010 Benny Lindelauf en uitgegeven met een licentie van Em. Querido Uitgeverij BV

2

En we noemen hem

Marjolijn van Heemstra

Grote Lijsters

Leesniveau 3

Vanaf 16 jaar

Familie

Waarheid

Verantwoordelijkheid

“ Als ik geen achttien was geworden twaalf jaar nadat een verre oom in zijn bungalow in Spanje zijn einde voelde naderen, als hij niet kinderloos was geweest en vlak voor zijn dood vol heimwee naar een leven dat hij nooit had gehad, als hij niet om die reden zijn ring, zijn enige sieraad, naar mijn oma had gestuurd met de opdracht hem aan een toekomstige naamgenoot in de familie te schenken, als mijn oma op mijn achttiende verjaardag niet vergeten was een cadeau voor me te kopen en ik die dag niet bij haar op bezoek was gegaan, als zij niet nerveus om zich heen had gekeken of ze ergens nog iets had liggen wat in de verste verte op een cadeau leek, als haar oog niet op het zwarte leren doosje was gevallen met daarin de ring die al twaalf jaar op de juiste vinger lag te wachten, als ik mezelf niet had opgezadeld met een belofte waardoor mijn eerste zwangerschap volledig in het teken zou staan van een bomaanslag op 5 december 1946, dan was dit verhaal de kleine, spiegelgladde mythe gebleven die het zeventig jaar lang is geweest. ”

Copyright © Marjolijn van Heemstra en uitgegeven met een licentie van Das Mag Uitgevers

Het jongensuur
Andreas Burnier

Leesniveaueu 4

Lijsters moderne klassiekers

Vanaf 16 jaar

Tweede Wereldoorlog Puberteit

Seksualiteit Jodenvervolgung

“ Nadat ik een rondje had gezwommen, kwam ik het water uit om naar het diepe bad te gaan. ‘Hé, wat doe jij hier?’ Ik werd staande gehouden. ‘Zwemmen.’ ‘Het is nu niet voor meisjes. Je moet straks terugkomen.’ ‘Ik heb een kaartje,’ zei ik, duwde de jongen opzij en ging weer te water. Even later floot de badmeester mij eruit. De jongen stond naast hem, en er kwamen andere belangstellenden. Allemaal in zwembroeken, zag ik. ‘Ze moet eruit, ze is een meisje,’ zei de dikste jongen. ‘Je hoort het,’ zei de badmeester. ‘Je moet eruit. We hebben nu jongensuur. Dat zag je toch?’ Vernederd kleeedde ik mij weer aan. De rotzakken. Straks zou ik aanbellen bij een huis. ‘Mevrouw, ik kom van het zwembad. De kleren van uw zoon zijn per ongeluk nat geworden. Hij vroeg of ik even een droge broek en zo voor hem wilde halen.’ ‘Ken je hem dan?’ ‘We zijn vrienden van school.’ Met die kleren ging ik me verkleeden op de hei, even buiten de stad. Als ik er mijn meisjeskleren begroef, kon ik daarna als jongen leven. Wie me dan nog uit het zwembad durfde jagen... Ineens herinnerde ik me de blikken van de badmeester en de jongens. Van mijn korte haren over mijn borsten naar het kruis van mijn zwarte badpak. De ploerten. Dan ging ik maar nooit meer zwemmen, of alleen in een land waar ze geen apart jongens- en meisjesuur hadden. Langzaam liep ik door de straat in een moderne buitenwijk. Een voor een keek ik de huizen er op aan, of daar een jongen van een jaar of dertien zou kunnen wonen. Een jongen die nu niet thuis was. ‘Mevrouw, uw zoon vroeg of ik even droge kleren voor hem wilde halen.’ ‘Wie ben jij?’ ‘Ik ben een vriend van hem.’ ‘Oh, kom dan maar boven.’ ‘Geef u maar die korte en die lange broek mee, alstublieft. Dan kan hij kiezen wat hij wil aantrekken.’ Ik durfde toch niet aan te bellen. ”

Copyright ©2022 Andreas Burnier en uitgegeven met een licentie van Uitgeverij Atlas Contact